

Deficit Slovenska sa v rámci EÚ priblížil k priemeru

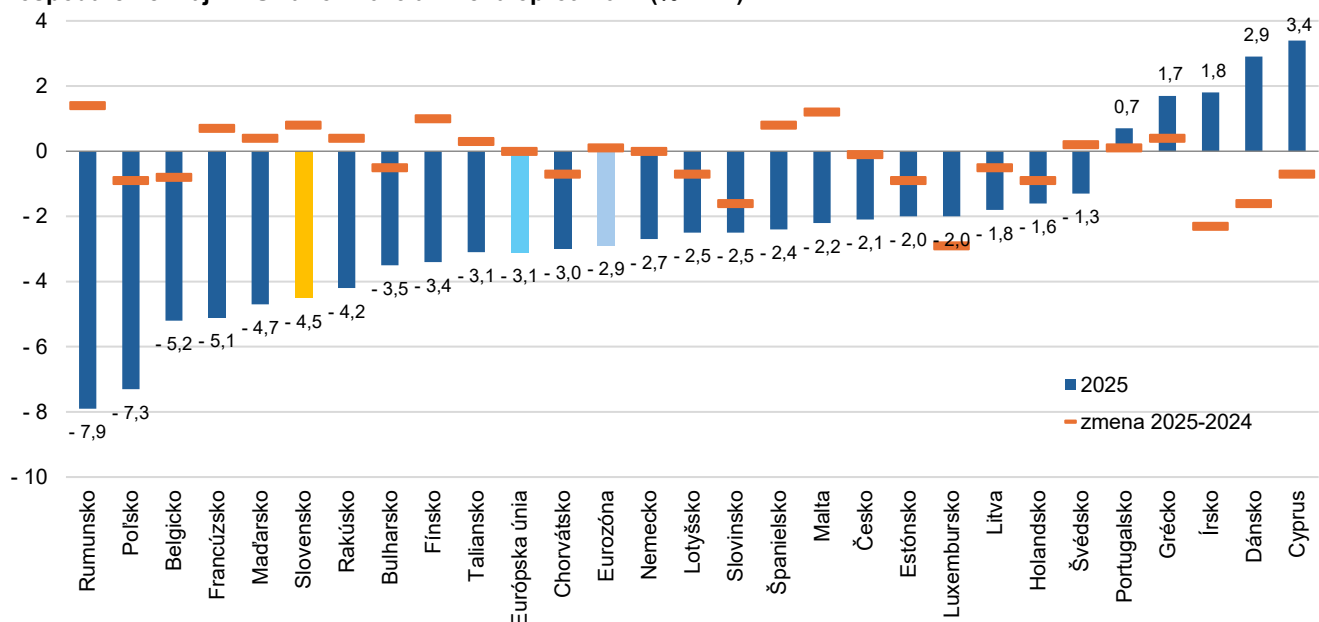
- Deficit sa medziročne znížil približne o 0,9 p. b. na 4,5 % HDP.
- K medziročnému zlepšeniu prispeli najmä nižšie výdavky na pomoc s energiami a prijatý konsolidačný balíček, ktorého vplyv bol však slabší, ako sa čakalo.
- Lepší výsledok oproti rozpočtu ovplyvnili dočasné faktory ako presun nákupu vojenskej techniky do budúcnosti, či neočakávaná dividenda, pričom prispeli aj úspory na bežných výdavkoch. Negatívne pôsobili výrazne nižšie daňové príjmy.
- Slovensko už v porovnaní s európskymi krajinami nevyčnieva tak výrazne. Deficit je stále o 1,6 p. b. nad priemerom eurozóny, k čomu prispelo aj zhoršenie hospodárenia vo viacerých európskych krajinách.
- Slovensko prekročilo Maastrichtskú hranicu dlhu, jeho hodnota v roku 2025 dosiahla 61,4 % HDP.

Vývoj deficitu a dlhu v roku 2025 v krajinách EÚ

Rozpočtové deficity v Európskej únii sa v roku 2025 výraznejšie nemenili. Približne polovica krajín pokračovala len v pozvoľnej konsolidácii verejných financií, pričom zadlženie im vzrástlo. Podobný vývoj zaznamenalo aj Slovensko.

Priemerný deficit v EÚ sa pohybuje okolo 3 % HDP, pričom takmer polovica štátov EÚ si svoje hospodárenie zhoršila. Najvyšší deficit si udržiava Rumunsko, nasledované Poľskom a Belgickom. Slovensko s deficitom okolo 4,5 % HDP stále patrí medzi najviac deficitné ekonomiky aj napriek miernemu zlepšeniu. Na opačnej strane rebríčka sa nachádzajú prebytkové krajiny ako Cyprus, Dánsko a Írsko, ku ktorým sa pridávajú aj Grécko či Portugalsko. Vďaka konsolidačným opatreniam sa deficit podarilo najviac znížiť Rumunsku, zatiaľ čo jeho najväčšie zhoršenie zaznamenalo Luxembursko.

Graf 1
Hospodárenie krajín EÚ za rok 2025 a zmena oproti 2024 (% HDP)

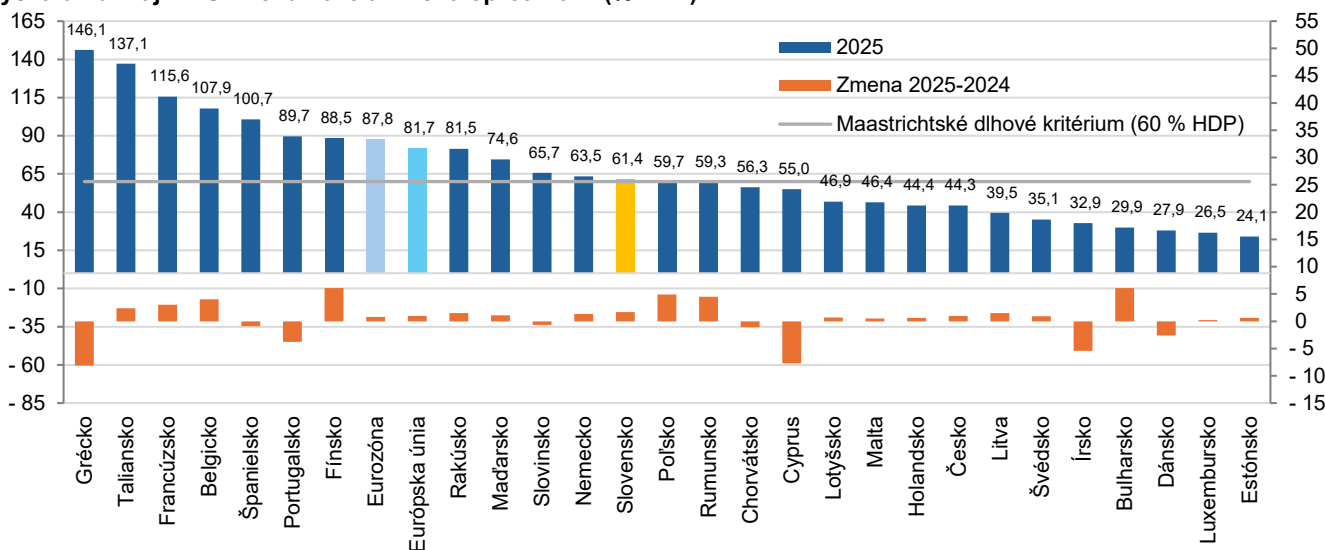

Zdroj: Eurostat, NBS vlastné výpočty

Napriek snahám vlád o konsolidáciu je verejný dlh v mnohých krajinách EÚ stále na vzostupnej ceste. Hrubý dlh v roku 2025 vo väčšine z nich vzrástol a zadlženie kleslo len v ôsmich na čele s Gréckom a Cyplom. Maastrichtskú hranicu 60 % HDP stále prekračuje viac ako polovica krajín vrátane najzadlženejších ekonomík, akými sú Grécko, Taliansko a Francúzsko. Slovensko sa s dlhom na úrovni približne 61,4 p. b. HDP dostalo mierne nad referenčnú hranicu, čím sa radí medzi stredne zadlžené krajiny EÚ. Na opačnom konci rebríčka si najnižší dlh dlhodobo udržiavajú Estónsko, Bulharsko a Luxembursko.

Rýchle komentáre nie sú oficiálnym stanoviskom Národnej banky Slovenska. Prezentujú názory analytikov úseku menovej politiky a bankových obchodov (UMB). Šírenie je povolené bez predchádzajúceho súhlasu, avšak s uvedením zdroja „Analytici NBS“. Ak nie je uvedené inak, časové rady sú sezónne očistené použitím vlastných sezónnych modelov.

Graf 2
Výška dlhu krajín EÚ v roku 2025 a zmena oproti 2024 (% HDP)

Zdroj: Eurostat, NBS vlastné výpočty

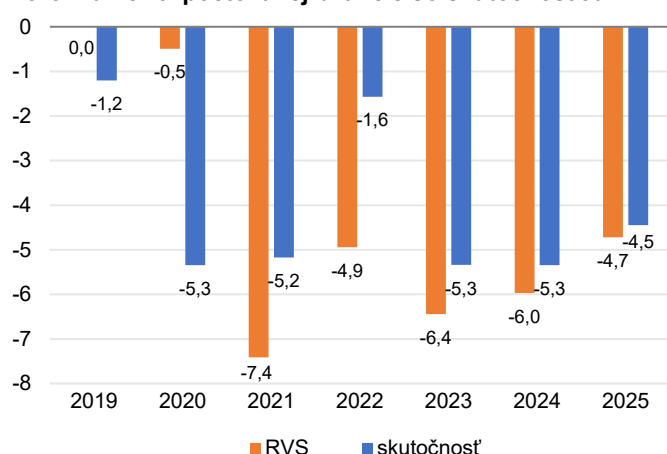
Vývoj verejných financií v roku 2025 na Slovensku

Medziročné porovnanie

Deficit rozpočtu verejnej správy sa v roku 2025 zmiernil na 4,5 % HDP, čo predstavuje medziročné zlepšenie o 0,9 p. b. (graf 3). Napriek zlepšeniu schodok zostáva vysoko nad referenčným limitom 3 % HDP a Slovensko preto zotráva v procedúre nadmerného deficitu¹.

Za medziročným zlepšením stojí kombinácia nových príjmových opatrení a zmien vo výdavkovej štruktúre (graf 4). Na príjmovej strane zohral kľúčovú úlohu nárast nepriamych daní, predovšetkým zvýšenie sadzby DPH a zavedenie dane z finančných transakcií. Príjmy podporilo aj zvýšenie dane z príjmov právnických osôb a úpravy osobitného odvodu pre vybrané odvetvia. Na výdavkovej strane k priaznivejšej bilancii prispeli nižšie výdavky na energopomoc. To však iba čiastočne kompenzovalo vplyv pokračujúceho rastu miezd vo verejnom sektore, sociálnych transferov a taktiež vyšších investícií do obrany.

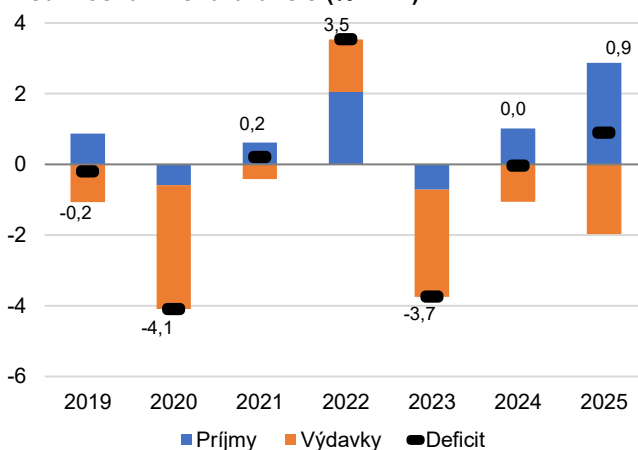
Graf 3
Porovnanie rozpočtovanej bilancie so skutočnosťou

Vysvetlivky: RVS – Rozpočet verejnej správy schválený NR SR na príslušný rok.

Zdroj: MF SR, ŠÚ SR, NBS vlastné výpočty

Graf 4
Medziročná zmena bilancie (% HDP)

Zdroj: MF SR, ŠÚ SR, NBS vlastné výpočty

¹ V praxi to znamená, že Slovensko musí prijať konkrétne opatrenia, aby znížilo deficit pod 3 % HDP. Európska komisia hodnotí dodržiavanie plánu ozdravenia verejných financií a v prípade potreby prijíma príslušné opatrenia v zmysle pravidiel Paktu stability a rastu EÚ.

Porovnanie s rozpočtom

Skutočný deficit v roku 2025 bol nižší, než predpokladal rozpočet, najmä v dôsledku nižších výdavkov. K priaznivejšiemu výsledku významne prispeli dočasné faktory ako odklad kapitálových výdavkov na obranu, či jednorazové príjmy z dividend. Posun dodávok vojenskej techniky do nasledujúcich rokov však znamená, že budúce výdavky budú o to vyššie. Slabšie čerpanie bežných výdavkov, najmä sociálnych dávok a výdavkov na vládnu spotrebu, naopak, môže tvoriť bázu pre nižší deficit v budúcnosti.

Tieto pozitívne vplyvy na deficit však tlmil slabší výber daní a na strane výdavkov intenzívnejšie spolufinancovanie projektov EÚ v nadväznosti na dobré čerpanie eurofondov, z ktorého však súčasne vyplýva nižšie spolufinancovanie v budúcnosti. Dodatočný tlak na výdavky vznikol aj pri energopomoci, kde vláda domácnostiam kompenzovala zdraženie energií nad rámec rozpočtových predpokladov.

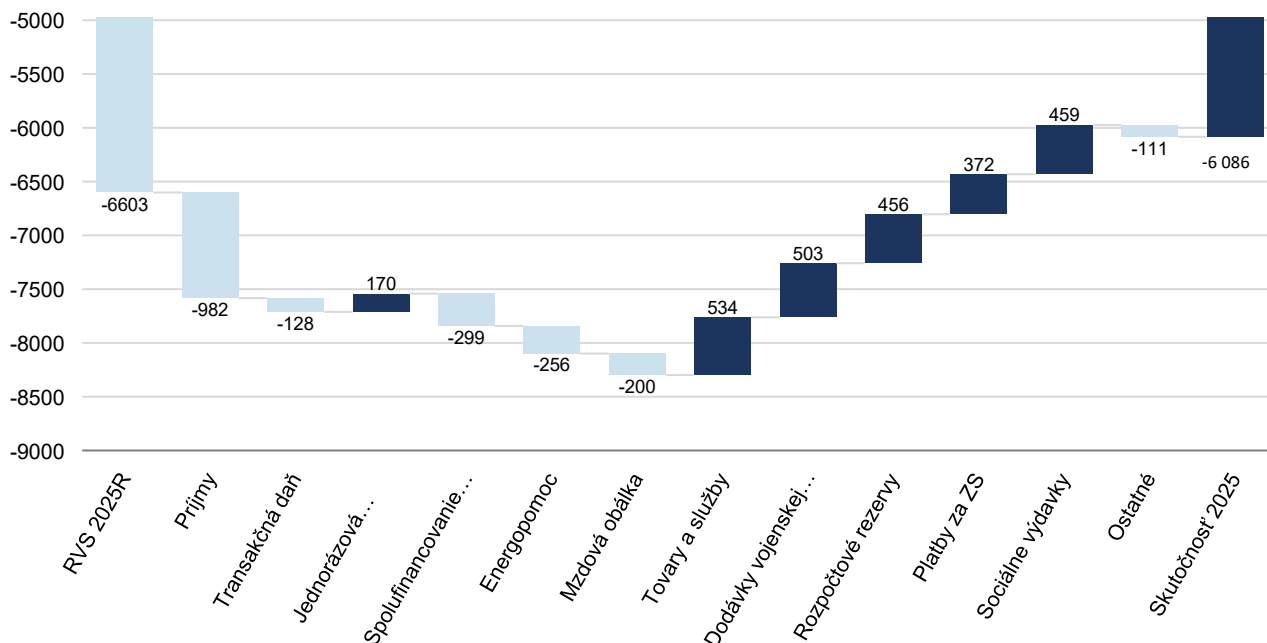
Najdôležitejším faktorom na príjmovej strane bol slabší výber nepriamych daní. Výnos dane z pridanej hodnoty zásadne ovplyvnila nižšia spotreba domácností, aj zhoršená efektívnosť výberu, ktorá súvisí s výrazným zvýšením sadzieb dane a ich výraznejšou diferenciáciou. Za rozpočtovanými hodnotami zaostal aj výnos z novozavedených daní – najmä transakčnej dane.

Výdavky na mzdy vo verejnej správe nepatrili medzi faktory, ktoré zásadne ovplyvnili hospodárenie verejných financií v porovnaní s rozpočtom na rok 2025. Ich vývoj si však zaslúži pozornosť z iného dôvodu: systém odmeňovania vo verejnej správe obsahuje mechanizmy, ktoré dlhodobo vytvárajú tlaky na rýchlejší rast miezd. Rozpočet predpokladal nulový rast tarifných plátov, ktorý mal vytvoriť priestor pre konsolidáciu, čo sa však nestalo. Základné mzdy rástli a boli ďalej dopĺňané o jednorazové odmeny, stabilizačné, náborové a iné príspevky. Navyše ďalej rástla zamestnanosť vo verejnej správe, najmä v zdravotníctve a školstve.

Vláda ušetrila najmä na obranných a sociálnych výdavkoch a na vlastnej spotrebe. Významnú časť vojenských výdavkov vláda presunula do nasledujúcich rokov z dôvodu oneskoreného plnenia niektorých kontraktov. Ide však výlučne o dočasný vplyv na deficit. Sociálne výdavky sa v roku 2025 vyvíjali priaznivejšie, než sa pôvodne očakávalo. Úspora vznikla predovšetkým pri nemocenských dávkach v dôsledku kratšieho trvania práceneschopnosti. Nižšia pôrodnosť sa zároveň premietla do slabšieho čerpania materských a rodičovských dávok. Pri platbách na zdravotnú starostlivosť bol rozpočtovaný rast na rok 2025 na úrovni 15 %, pričom skutočný nárast nedosiahol ani 5 %. Ťahali ho platby inštitúciám (nemocniciam, poliklinikám a ambulanciám), ktoré rástli rýchlejšie než platby za lieky.

Graf 5

Faktory vysvetľujúce rozdiely notifikovaného deficitu voči RVS na rok 2025 (mil. EUR)

Poznámka: Rezervy boli v rozpočte alokované a čerpané v rámci viacerých rozpočtových položiek. Všetky položky sú očistené o vplyv prostriedkov EÚ.

Vysvetlivky: RVS 2025R - rozpočet verejnej správy na roky 2025 až 2027, Platby za ZS – Platby za zdravotnú starostlivosť.

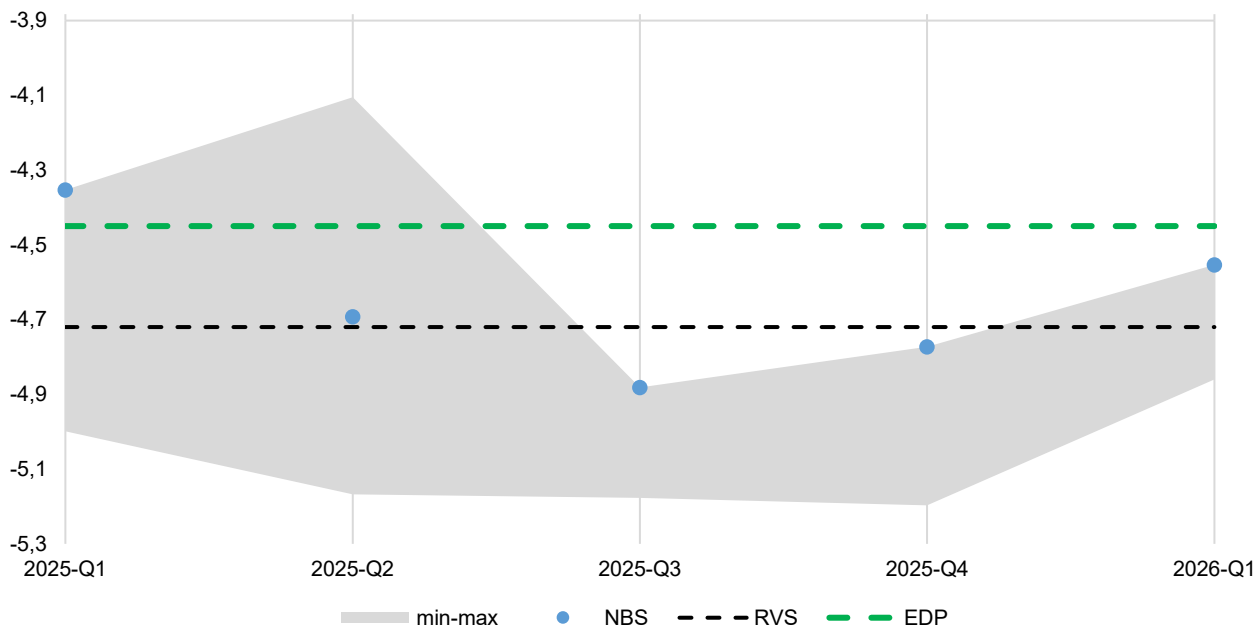
Zdroj: ŠÚ SR, prepočty NBS

Prognózy inštitúcií vs. skutočnosť

Prognózy rozpočtovej bilancie verejnej správy počas roku 2025 ovplyvnila výrazná miera neistoty. Pramenila najmä z externého prostredia, ale aj z vplyvu konsolidačných opatrení. Jednotlivé inštitúcie svoje odhady postupne upravovali, pričom prognózy zostávali pomerne rozptýlené a len postupne sa približovali k skutočnosti. V prvej polovici roka prevažovali konzervatívnejšie očakávania, ktoré odrážali neistotu súvisiacu s vývojom daňových príjmov, rozsahom výdavkových opatrení a investičnou aktivitou štátu v závere roka (graf 6). Odhady NBS boli počas celého obdobia priaznivejšie než ostatné prognózy.

Graf 6

Vývoj predpovedí rozpočtovej bilancie verejnej správy SR za rok 2025 podľa jednotlivých inštitúcií (% HDP)

Vysvetlivky: min-max sú predikcie NBS, EK, MMF, MF SR, OECD a RRZ.

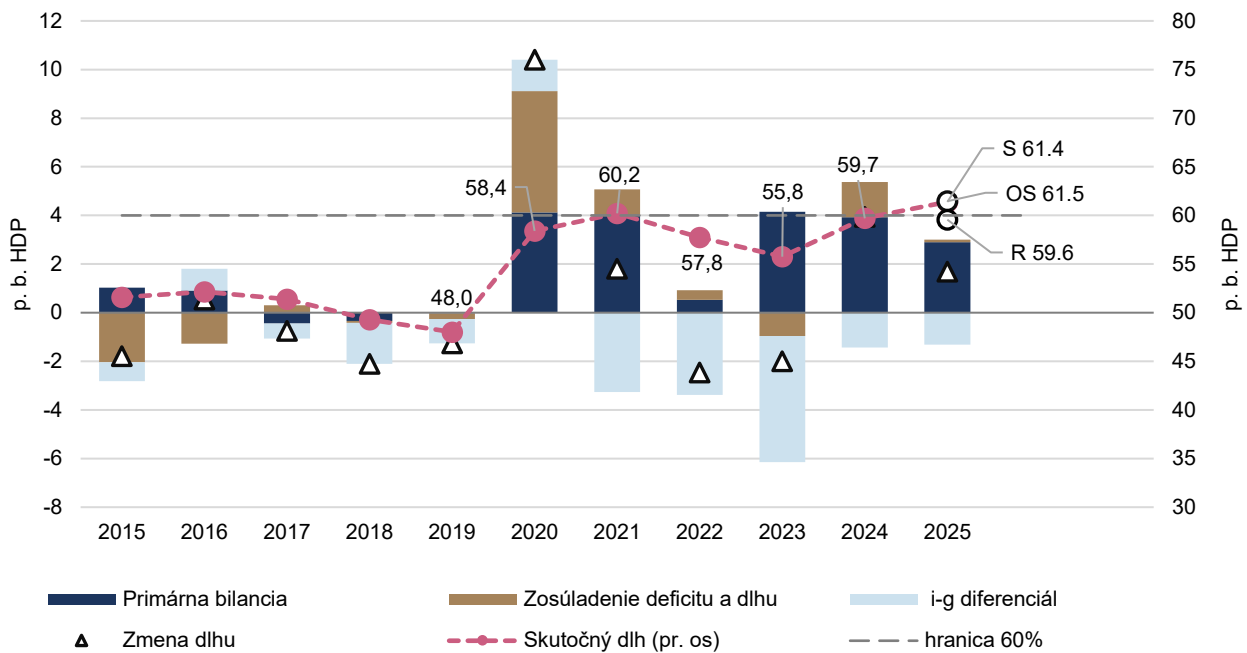
Zdroj: EK - jarná a jesenná prognóza, MMF - World economic outlook, MF SR – odhadovaná skutočnosť podľa Výročnej správy o pokroku SR na roky 2025-2028 a Návrhu rozpočtového plánu SR na rok 2026, OECD - Economic outlook, RRZ - rozpočtový semafor a scenár z Hodnotenia návrhu rozpočtu verejnej správy, NBS – Ekonomický a menový vývoj, EDP – skutočnosť podľa aktuálnej notifikácie ŠÚSR (jar 2026), RVS – rozpočtový cieľ podľa Rozpočtu verejnej správy na roky 2025-2027

Zadlženie Slovenska rástlo viac, než predpokladal rozpočet

Hrubý verejný dlh v roku 2025 prekročil rozpočtovaný odhad a presiahol hranicu 60 % HDP. K vyššiemu zadlženiu oproti rozpočtu prispel najmä nepriaznivý vývoj primárneho salda verejných financií a s ním súvisiaca potreba dlhového financovania (graf 7). Priaznivý diferenciál medzi úrokovou mierou a nominálnym rastom ekonomiky ($i-g$) síce tempo rastu zadlženia mierne tlmil, avšak na vyváženie zhoršeného fiškálneho vývoja to nestačilo. Úroveň dlhu 61,4 % HDP naďalej výrazne prekračuje sankčné pásma dlhovej brzdy².

² Hodnota najvyššieho sankčného pásma pre dlh v roku 2025 je 52 % HDP a skutočným plnením bola presiahnutá o viac ako 9 p. b.

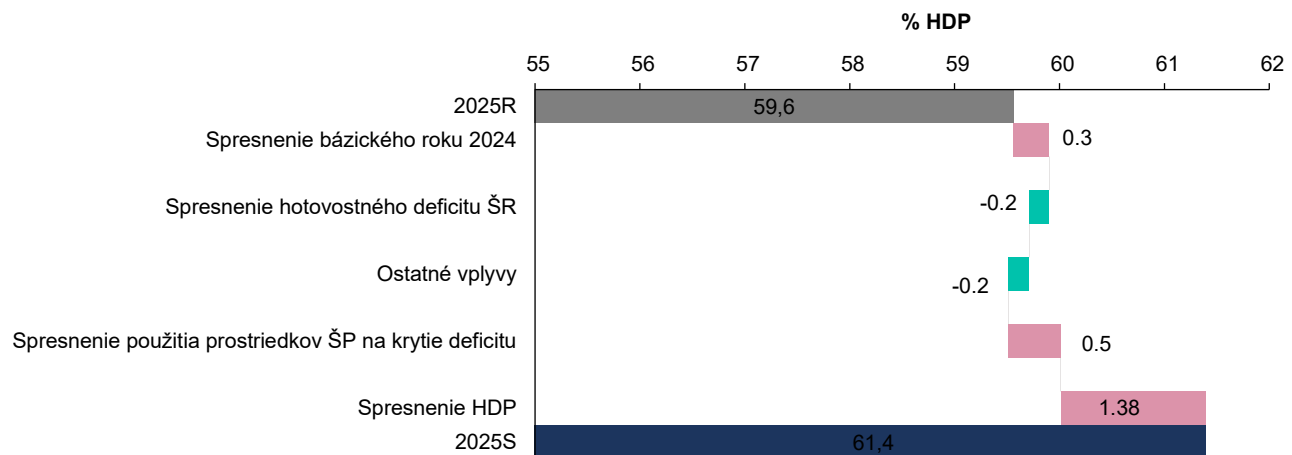
Graf 7
Hrubý dlh a príspevky faktorov k medziročnej zmene dlhu

Vysvetlivky: S – skutočnosť, R – plánovaný dlh podľa Rozpočtu verejnej správy na roky 2025-2027, OS – očakávaná skutočnosť dlhu podľa Rozpočtu verejnej správy na roky 2026-2028, i-g diferenciál - vplyv rozdielu miery platených úrokov (i) a rastu ekonomiky (g).
Zdroj: ŠÚ SR, vlastné výpočty

Aj napriek nižšiemu deficitu zadĺženie v roku 2025 prekročilo rozpočtovaný plán o 1,8 p. b. Hlavným dôvodom bolo slabšie čerpanie hotovostnej rezervy štátu, než predpokladal rozpočet. K nárastu ukazovateľa zadĺženia zároveň výrazne prispelo spresnenie nominálneho HDP, ktorý bol v skutočnosti nižší, než sa pôvodne očakávalo, ako aj revízia úrovne dlhu na konci roka 2024. Naopak, rast zadĺženia čiastočne tlmili nižšie hotovostné schodky štátneho rozpočtu a ostatné faktory³ (graf 8).

Graf 8
Porovnanie verejného dlhu s rozpočtom (p. b. HDP, % HDP)

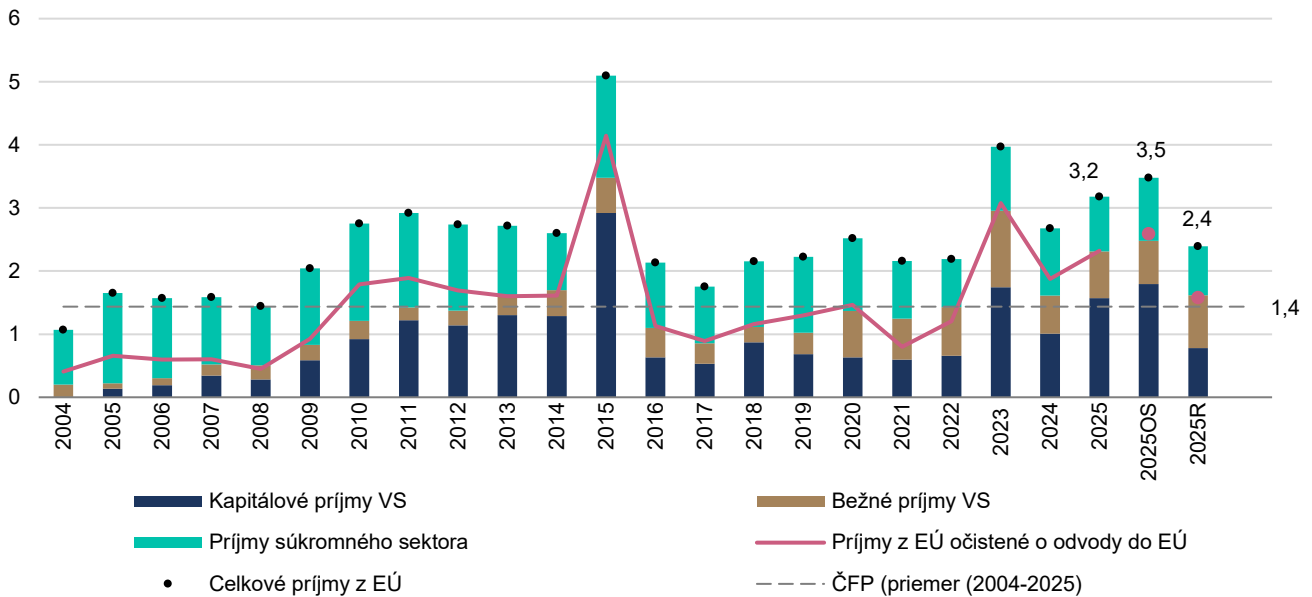
Zdroj: ŠÚ SR, vlastné výpočty

³ Najmä zmena zadĺženia ostatných subjektov VS mimo štátny dlh, emisný diskont a zmena stavu vkladov na účtoch Štátnej pokladnice klientov nezaradených do verejného sektora.

Medziročný nárast príjmov z EÚ podporili Plán obnovy a rozbeh nového programového obdobia

Čistá finančná pozícia Slovenska voči rozpočtu EÚ zostala v roku 2025 kladná a udržala sa nad dlhodobým priemerom. Odrážalo to relatívne vysokú mieru čerpania európskych zdrojov, podporenú najmä súbehom fondov EÚ a implementácie Plánu obnovy. Príjmy slovenského rozpočtu z Európskej únie v roku 2025 vzrástli na 3,2 % HDP (graf 9). K ich medziročnému zvýšeniu prispelo najmä čerpanie prostriedkov z Plánu obnovy, ako aj postupný nábeh projektov financovaných z Programu Slovensko 2021 – 2027. Tento vývoj nasledoval po výrazných výkyvoch v predchádzajúcich rokoch, ktoré súviseli s dočerpávaním starého programového obdobia a prechodom na nové fondy.

Graf 9
Príjmy zo zdrojov EÚ (% HDP)

Vysvetlivky: 2025OS – Odhadovaná skutočnosť podľa RVS na roky 2026 – 2028, 2025R – RVS na roky 2025 – 2027, ČFP – čistá finančná pozícia.
Zdroj: MF SR, NBS, vlastné výpočty

Prílohy

Tabuľka 1

Hospodárenie podľa subjektov verejnej správy (mil. EUR, ak nie je uvedené inak)

Subjekt VS	2024	2025	2025-2024	2025R	2025-2025R
ŠR+ŠFA+ŠD+MRU	-7 891	-6 945	946	-6 632	-313
PO štátu	18	-16	-34	-3	-12
Environmentálny fond	252	148	-104	162	-14
ŠFRB	32	30	-1	9	21
NJF	-29	-13	16	-59	46
JAVYS	22	-4	-25	-1	-2
OBEC a PO obcí	37	-96	-133	-161	65
Dopravné podniky	-73	80	153	-18	98
VUC a PO VUC	-41	-23	19	-124	102
Sociálna poisťovňa	335	733	397	381	352
Zdravotné poisťovne	12	198	186	87	111
Vysoké školy	90	67	-22	0	67
FNM (MH manažment, a. s.)	-2	-7	-5	-2	-5
SPF	37	37	0	6	31
ŽSR	-23	19	42	3	17
ŽSSK	29	37	8	-73	110
NDS	-57	-66	-9	39	-106
Zdravotnícke zariadenia	17	-451	-468	-153	-298
EOSA	66	87	21	71	15
Ostatné*	206	98	-108	-136	234
SPOLU mil. EUR	-6 962	-6 086	876	-6 603	517
SPOLU % HDP	-5,35	-4,45	0,9	-4,72	0,27

Zdroj: ŠÚ SR, MF SR, NBS vlastné výpočty

*Ostatné: Verejné výskumné inštitúcie, Slovenská konsolidačná, Agentúra pre správu núdzových zásob ropy, Eximbanka, Kancelária rady pre rozpočtovú zodpovednosť, Audiovizuálny fond, Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, SIH, TASR, RTVS, Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, Slovenské národné stredisko pre ľudské práva, Ústav pamäti národa, Danubiana, neziskové organizácie štátu, ostatné ústredné a miestne organizácie.

Tabuľka 2

Hospodárenie verejnej správy (metodika ESA 2010)

v mil. eur	2024	2025	2025-2024	2025R	2025-2025R
Celkové príjmy	54 790	59 481	4 692	59 907	-426
v % HDP	42,1	43,5	1,4	42,8	0,7
Daňové príjmy	25 816	27 623	1 807	29 284	-1 661
Dane z produkcie a dovozu	15 147	16 467	1 319	17 506	-1 040
Bežné dane z dôchodkov, majetku	10 669	11 156	487	11 778	-622
Príspevky na sociálne zabezpečenie	20 965	22 413	1 448	21 967	446
Nedaňové príjmy	4 992	5 315	323	5 226	89
Tržby	3 622	3 846	225	3 946	-100
Dôchodky z majetku	1 370	1 468	98	1 279	189
Granty a transfery	3 017	4 131	1 114	3 431	701
Ostatné bežné transfery	2 117	2 140	23	2 998	-858
Kapitálové transfery	900	1 991	1 091	433	1 558
Celkové výdavky	61 752	65 567	3 816	66 511	-943
v % HDP	47,4	47,9	0,5	47,5	0,4
Bežné výdavky	56 477	58 265	1 788	59 497	-1 232
Kompenzácie zamestnancov	14 847	16 046	1 199	14 915	1 132
Medzispotreba	7 423	7 802	379	8 299	-497
Dane	179	210	30	161	48
Subvencie	2 209	1 751	-458	1 480	271
Dôchodky z majetku	1 850	2 119	269	2 159	-40
Celkové sociálne transfery	27 304	27 518	214	28 134	-615
Ostatné bežné transfery	2 665	2 819	155	4 350	-1 530
Kapitálové výdavky	5 275	7 303	2 028	7 014	289
Kapitálové investície	4 694	6 318	1 625	6 029	290
Kapitálové transfery	581	984	403	985	-1
Celkový deficit verejnej správy	-6 962	-6 086	876	-6 603	517
Ústredná verejná správa	-7 209	-6 931	278	-6 763	-167
Miestna samospráva	-102	-86	15	-308	222
Fondy sociálneho zabezpečenia	348	931	583	468	462
Hrubý dlh verejnej správy	68 896	77 649	8 753	76 586	1 063
Deficit v % HDP, rozdiel v p. b. HDP	-5,35	-4,45	0,9	-4,72	0,27
Hrubý dlh VS v % HDP, rozdiel v p. b. HDP	52,9	56,8	3,9	54,7	2,0

Zdroj: ŠÚ SR, MF SR, NBS vlastné výpočty

Richard Makara, Marián Labaj
info@nbs.sk